

ПРОГРАМА ВЕЛИКОЇ ТВОРЧОЇ РОБОТИ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ, МІСЦЕВКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р. № 39 (1413). 19 ГРУДНЯ 1980 РОКУ. Виходить щотижня.

В ПАРТКОМІ ОДУ

На засіданні партійного комітету, яке відбулось 10 грудня були розглянуті такі питання:

— Про вивчення і пропаганду проекту ЦК КПРС «Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року».

— Про виконання рішення парткому від 14 травня 1980 року «Про роботу кураторів академічних груп хімічного факультету з поліпшення успішності і ідейного виховання студентів» партбюро механіко-математичного факультету.

ПОСТАНОВА ПАРТКОМУ

ПРО ВИВЧЕННЯ І ПРОПАГАНДУ ПРОЕКТУ ЦК КПРС «ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СРСР НА 1981—1985 РОКИ І НА ПЕРІОД ДО 1990 РОКУ».

Партійний комітет постановляє:

1. Вважати найважливішим завданням всієї ідеологічної роботи глибоке вивчення і пропаганду проекту ЦК КПРС «Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року».

2. Провести партійні збори в парторганізаціях факультетів і закладів з порядком денним «Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року», в грудні 1980 — в січні 1981 року.

3. На вчених радах факультетів і кафедр обговорити безпосередні завдання факультетів і кафедр в світлі проекту ЦК КПРС «Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на

1981—1985 роки і на період до 1990 року».

4. Провести нараду-семинар кураторів «Проект ЦК КПРС і завдання кураторів» до 15 грудня 1980 року.

5. Провести до 20 грудня нараду-семинар керівників методологічних семінарів про завдання в світлі «Основних напрямів економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року».

6. Кафедрам суспільних наук організувати глибоке вивчення студентами «Основних напрямів економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року» в системі учбових занять — 6 годин на денному і 4 години на вечірньому відділах.

7. Організувати висвітлення в газеті «За наукові кадри» відгуків і матеріалів про

Про виконання постанови Пленуму Одеського міськкому Компартії України (1980 р.) Про роботу парторганізації міста з морального виховання трудящих в світлі Постанови ЦК КПРС «Про дальше поліпшення ідеологічної, політико-виховної роботи» партійними організаціями філологічного і фізичного факультетів.

З обговорених питань партком прийняв рішення.

«Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року».

8. Відобразити в наочній агітації «Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року».

9. Ідеологічній комісії парткому в плані роботи відбити заходи з пропаганди і роз'яснення проекту ЦК КПРС.

10. Провести науково-теоретичну конференцію професорсько-викладацького складу з актуальних теоретичних проблем, висунутих в проекті ЦК КПРС.

11. Університетській організації товариства «Знання» розробити конкретні заходи по вивченню і пропаганді проекту ЦК КПРС.

ВІТАЄМО!

В житті нашого університетського колективу сталися дві знаменні події: нещодавно захистили докторські дисертації і стали докторами наук тт. Юрій Петрович КРАСНИЙ (фізичний факультет) та Віктор Олександр

рович ПЛОТНИКОВ (механіко-математичний факультет).

Вітаємо шановних вчених з великим успіхом і бажаємо їм такого ж творчого запалу в усій їх науковій та громадській діяльності і надалі!

ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ

Проект ЦК КПРС «Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року» став предметом всенародного обговорення. На філологічному факультеті обговоренню Основних напрямів було присвячено у кожній академгрупі дві політгодини. Кожен студент вивчав основні підсумки розвитку за минулі п'ятиріччя і перспективний план на майбутні роки. Але головну увагу звертали на плани XI п'ятиріччя, адже саме в цей період більшість з нас розпочне активну трудову діяльність.

І, хоча в більшості з нас професія не буде пов'язана з матеріальним виробництвом, але ми, майбутні вчителі і викладачі, відчуваємо відповідальність за виконання тих величних завдань, які стоять

перед радянським народом. Адже те, якою буде людина, як вона буде працювати, залежить від вихователів, від їх знань і вміння.

Ось чому в обговоренні Основних напрямів зверталась увага на те, що необхідно всебічно поліпшувати якість підготовки молодих спеціалістів, рівень їх знань і практичних навиків. Сьогодні для нас — це найважливіше завдання.

Є. БРАЖЕВСЬКИЙ,
студент IV курсу
філфаку.

ВИВЧАЄМО, ЩОБ ДЕРЗАТИ

На геолого-географічному факультеті триває обговорення «Основних напрямів економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року». З особливою відповідальністю підходять до вивчення цього важливого передз'явського документа студенти III курсу географічного відділення. Щоб детально ознайомитись з цією важливою програмою розвитку країни в XI п'ятиріччі, було вирішено вивчати Основні напрями по розділах. Це дає можливість зосередитись на

всіх зверненнях, запланованих партією в XI п'ятиріччі. Велику допомогу надають нам куратори груп доцент К. Е. Повітчан, доцент С. П. Позняк і Т. Д. Васютінська.

І зрозуміло, що кожен з нас з нетерпінням чекає тих хвилюючих днів, коли цей важливий документ буде прийнятий за основу в соціальному і економічному розвитку країни. І вивчає, щоб дерзати в майбутньому.

В. КОБИЛЮК,
студент III курсу
ГГФ.

ВИСТАВКА МОЛОДИХ

15 грудня в конференц-залі Одеського держуніверситету відкрилась і регіональна виставка науково-технічної творчості студентів. На виставці представлено більше 200 експонатів, виготовлених студентами 12 вузів м. Одеси, а також Миколаївського державного педагогічного інституту.

Найчисленнішу експозицію (52 експонати) представили студенти нашого університету. Дуже цікаві і об'ємні розділи виставки підготували студенти Одеського медичного інституту (43 експонати), Одеського педагогічного інституту (20), Одеського технологічного інституту холодильної промисловості (21).

Слід зазначити, що серед робіт, підготовлених студентами нашого університету, переважна більшість належить членам гуртка прикладної біології і фуркантам кафедри експериментальної фізики фізичного факультету.

Великий інтерес викликали у відвідувачів виставки колективні роботи гуртка при-

кладної біології, очолюваного кандидатом біологічних наук Л. Є. Бешевлі. Серед них стенди: «Біофак — БАМу», «Червона книга УРСР», унаочнення для середніх шкіл, серійне виробництво яких за пропозицією НДІ шкільного обладнання і технічних засобів навчання налагоджене на Одеській фабриці учбово-наочних посібників.

Прикладне значення мають роботи студентів-фізиків. Такі, як робота студента П. Нікіти «Напівпровідникові фоторезистори на основі тонких плівок сульфіда кадмію для баченої і близької ультрафіолетової ділянки спектру» і установка для отримання фоточутливих плівок великої площі методом електродинамічного розпилювання рідини, виготовлена студентом Ю. Палейчуком. Обидві ці роботи були підготовлені під керівництвом асистента кафедри експериментальної фізики П. А. Віктора. Заслужують на увагу роботи студента Д. Макушева «Чотирьохканальний блок

обробітку сигналу дефектоскопа», який призначений для контролю за якістю виробництва мідного дроту; студента О. Сагайдака «Фотоелектричне перетворення сонячної енергії», практичне призначення якої для підзарядки акумуляторів, електронно-механічних і електронних годинників.

Виставка є свідченням розмаїтого наукового бачення світу студентами і присвячена майбутньому XXVI з'їздові Комуністичної партії.

Свою роботу виставка продовжить до 27 грудня.
О. ЛИСЕНКО.

ЄДИНИЙ ПОЛІТДЕНЬ В КОМІТЕТІ ЛКСМУ

Комітетом комсомолу ОДУ проведено черговий єдиний політдень на факультетах романо-германської філології і ГГФ (геологічне відділення) на тему: «Про завдання комсомольських організацій Одеського держуніверситету по виконанню постанови VII Пленуму ЦК ВЛКСМ і про діяльність комітету ЛКСМУ ОДУ в період з 2 листопада

1979 року по 2 листопада 1980 року».

В політдні взяли участь секретар комітету комсомолу І. Коваль заступник секретаря Г. Антипенко, член Ради молодих учених В. Попков, секретар комсомольської організації співробітників наукової бібліотеки Г. Іванова.

СЕМІНАР КУРАТОРІВ

12 грудня відбувся семінар кураторів академічних груп. З інструктивною доповіддю виступив завідувачий

кафедрою політекономії тов. О. Г. Лобунець.

Семінар пройшов на високому творчому рівні.

НАРАДА

12 грудня відбулась нарада керівників методологічних та теоретичних семінарів і пропагандистів професорського складу та співробітників — з питання вивчення «Основних напрямів економічного і соціального розвитку СРСР на

1981—1985 роки та на період до 1990 року» в мережі партійної освіти.

В обговоренні взяли участь тт. Є. Н. Василевська, М. Ю. Раковський, А. Г. Лобунець, Ф. В. Нех, Л. Х. Калуст'ян.

НА НОВІ РУБЕЖІ

На засіданні вченої ради філологічного факультету, яке відбулось 9 грудня, науковці і співробітники факультету обговорили проект ЦК КПРС «Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року».

З доповіддю виступив доцент кафедри історії КПРС І. П. Нікіфорчук. Він зазначив, що документ партії, висунутий для всенародного обговорення напередодні XXVI з'їзду КПРС — документ величезної теоретичної і практичної ваги. В ньому творчо узагальнюється практика комуністичного будівництва в СРСР і враховується досвід інших соціалістичних країн з важливих питань економічного, соціального і духовного розвитку СРСР з врахуванням умов 80-х років XX віку.

Розглядаючи положення і пункти всіх 12 розділів Основних напрямів, доповідач зупинився, зокрема, на завданнях, які ставить Комуністична партія перед вищою школою. Це і підготовка приблизно 10 млн. спеціалістів з вищою і середньою спеціальною освітою, і здійснення заходів по підвищенню якості підготовки спеціалістів, їх використання в народному господарстві.

Партія ставить завдання, продовжує промовець, сприяти розвитку соціалістичної культури і мистецтва, підвищити їх роль у форму-

ванні марксистсько-ленінського світогляду, повнішому задоволенню різноманітних духовних потреб радянських людей. І ці завдання мають безпосереднє відношення до колективу філологічного факультету.

В доповіді вказано на значення розгортання соціалістичного змагання, спрямованого на успішне виконання планів, накреслених партією, і гідну зустріч XXVI з'їзду КПРС.

Розпочинається обговорення доповіді.

Слово надається доценту кафедри радянської літератури і літератури народів СРСР Н. Ф. Пашковській. Вона сказала, що колектив кафедри, обговоривши проект ЦК КПРС «Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року», схвалює і підтримує, приймає його за програму дій на майбутнє. Кафедрою розроблено тематику лекцій на тему: «Образ комуніста в радянській літературі». Соціалістичні зобов'язання членами кафедри з честю виконані.

Але, поряд з досягненнями, зазначила доповідач, є й недоліки, які необхідно вирішувати. Це, перш за все, відсутність технічної бази, проблема аудиторій та ін.

На трибуні секретар комітету комсомолу факультету І. Банделюк. Він зазначив, що комсомольська організація факультету буде свою

роботу, керуючись постановою ЦК КПРС «Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року».

На факультеті розгорнулось соціалістичне змагання за право називатись: «Академічна група імені XXVI з'їзду КПРС».

У своєму виступі завідувач кафедрою загального і слов'янського мовознавства професор Ф. П. Сергєєв сказав, що кафедрою прийнято соціалістичні зобов'язання, спрямовані на підвищення рівня підготовки молодих спеціалістів, на гідну зустріч XXVI з'їзду КПРС. Колектив кафедри прагне добитись найбільш ефективного засвоєння студентами дисциплін, які читаються членами кафедри.

З заключним словом виступив декан факультету професор І. М. Дузь. Він сказав, що цей партійний документ — це слова великої віри і впевненості, де з великою широтою показані наші успіхи, накреслено плани на майбутнє. Слова проекту — це слова правди, бо мова йде не лише про досягнення, а й про недоліки. Це слова глибокої віри — бо недоліки можуть бути і будуть усунені.

Формування нової людини, продовжує доповідач, це наше завдання. Цей наказ партії стосується нас, працівників вищої школи, безпосередньо. Перед нами стоїть завдання докласти всіх сил, щоб виконати наказ партії в справі виховання молоді.

Обговорюючи партійні документи, ми висловлюємо подяку партії за турботу, одностайно схвалюємо цей документ великої політичної ваги.

О. ОЛЕКСАНДРОВ.

ПІДВИЩУВАТИ РІВЕНЬ ЛЕКЦІЙНОЇ ПРОПАГАНДИ

Виконуючи постанови партії, рішення з'їздів КПРС і ВЛКСМ, комітет комсомолу нашого університету постійно приділяє велику увагу лекційній пропаганді. Разом з партійним комітетом, комсомольським бюро факультетів розроблені і послідовно втілюються в життя конкретні плани, спрямовані на вдосконалення організації лекційної пропаганди, підвищення її ідейно-теоретичного рівня, наступальності. На засіданнях комітету комсомолу регулярно розглядається питання набору і навчання лекторських кадрів, визначаються місця, де будуть читатися лекції.

Ми взяли високі зобов'язання прочитати силами студентів 3672 лекції з 10 основних напрямків: Це і життя і діяльність В. І. Леніна і його соратників, пропаганди марксистсько-ленінської теорії, внутрішньої і зовнішньої політики КПРС, соціалістичного способу життя,

питання патріотичного та інтернаціонального виховання і ряд інших. Вже зараз прочитано близько 3 тисяч лекцій. Варто відзначити лекторські групи історичного, філологічного, фізичного, механіко-математичного факультетів, що йдуть попереду. Бо для комсомольських бюро цих факультетів характерна така важлива риса в організації лекторської роботи, як оперативне реагування на актуальні проблеми часу, на дисциплінованість, моральну підготовку, здатність лекторів донести до кожного слухача проблеми соціально-політичного розвитку країни і міжнародного життя. Як правило, лекції читаються кращими студентами.

Багато в цьому плані робить також ленінська школа молодого лектора, що діє в нашому університеті вже 25 років. На засіданнях школи виступають кращі викладачі вузу — справжні майстри слова, які передають свій

досвід і знання студентам: А. П. Іванов, Я. М. Штернштейн, П. О. Корнишківський, Л. І. Личковський, П. Г. Чухрій, С. Й. Аппатов і багато інших.

Проте комсомольським бюро варто ще більше проявляти діловитості, конкретності і оперативності. Адже лекційна пропаганда — це наука і майстерність. Наука, про те, як відкриваються основні закони комуністичного будівництва, що базуються на наукових основах марксизму-ленінізму. Тут потрібні іскра в душі, ініціатива, творчість, знання, щоб підняти цю майстерність на високий рівень. А нам є на кого рівнятися. Це: Н. Станков, В. Терєфера, А. Гладюк, П. Валігурський (істфак); Н. Дорожкіна, Л. Коваль, Л. Карпенко (філфак); Ю. Кармазін, Ж. Михайлова (юрфак).

В. ФІНКОВ,
член комітету
ЛКСМУ ОДУ.

ЛИСТ В РЕДАКЦІЮ

ПІДВИЩУЄМО КВАЛІФІКАЦІЮ

При університеті успішно працює факультет підвищення кваліфікації викладачів середніх спеціальних навчальних закладів. Викладачі політекономії, історії та літератури приїхали в Одесу з різних областей нашої республіки, а також з ряду областей Російської Федерації.

Декан ФПК доцент Л. А. Левченко, методисти А. І. Корнишківська і В. М. Мазур потурбувались про те, щоб наше навчання було напруженим і плідним. Заняття проходять за чітким розкладом. До їх проведення залучені досвідчені викладачі університету та вузів міста.

З цікавістю і увагою ми слухаємо лекції спеціального курсу. Підвищення ефективності вітчизняного виробництва — корінне питання економічної політики КПРС, який читає професор М. М. Збарський. Велике задоволення ми відчуваємо від лекцій з курсів історії та наукового атеїзму професора П. О. Корнишківського, у якого вчимося не тільки глибоко і змістовно викладати навчальний матеріал, але і прийомам ораторського мистецтва. Ми дякуємо також професорам Н. І. Кобиляцькому, А. Г. Лобунцю, І. І. Поповій, М. Є. Равковському, доцентам Є. Я.

Бондаренко, С. М. Боярському, З. Д. Калініченко, Т. М. Козіній, С. В. Суховській, В. А. Півневу, викладачу І. П. Князю та іншим товаришам за їх велику працю, наполегливість і терплячість в передачі нам своїх знань, свого багатого досвіду по вивченню і вихованню молоді, що навчається.

З метою обміну досвідом роботи слухачі ФПК відвідали ряд одеських середніх спеціальних навчальних закладів.

Зараз на факультеті гаряча пора. Слухачі готуються до захиту випускних робіт. До наших послуг — наукова бібліотека ОДУ, і умови роботи в бібліотеці для нас, можна сказати, ідеальні.

І. АЛЬОХІН,
М. КАРАФІН.

Трудова перемога

На протязі третього трудового семестру влітку 1980 року 9 студентських будівельних загонів Одеського університету виконували виробничі завдання в таких місцях: 2 студентських будівельних загони численністю 80 чоловік працювали в Тюменській області, 1 загін — на будівництві м. Гагаріна, Всесоюзний ударний комсомольський будові, 1 загін — на будівництві об'єктів м. Криворіжжя, 1 загін — в Одеській області, діяли 2 спеціалізованих загони провідників, 2 студентських загони працювали на консервному і винному заводах, 1 загін — на заводі ім. Жовтневої революції. Крім цього, беручи активну участь у русі «Свій вуз — своїми руками», на будівництві гуртожитку № 7 працював студентський загін юридичного факультету.

По плану формування було передбачено участь в СБЗ 365 студентів, та фактично в ньому взяли участь 395 юнаків і дівчат, тому що на заводі ім. Жовтневої революції працював позапланово загін юристів. Це на 45 осіб більше, ніж в минулому році.

Підводячи підсумки виробничої та громадсько-політичної діяльності СБЗ ОДУ, можна виділити такі основні показники:

«ЮРИСТ—80» ЗВІТУЄ

Бійці нашого загону працювали на заводі ім. Жовтневої революції, з перших же днів, включившись в трудове життя, взявши підвищені трудові зобов'язання по гідній зустрічі XXVI з'їзду КПРС. Напружені, трудові дні закінчилися, і нам тепер радісно сказати, що всі зобов'язання виконані з честю.

Варто сказати про тих, хто відзначився: Л. Горелов, Н. Байдак, Н. Тутова, С. Хонін (II курс). Ці студенти денні завдання виконували, як правило, на 105—120%.

Напруженою була трудова діяльність, але ми не забували і про ідейно-виховну ро-

боту, прочитавши для робітників 15 лекцій на правову тематику, організували поїздку в м. Очаків.

У вільні від роботи години проводили цікаві вечори відпочинку. Зроблено багато і інших справ, за які адміністрація ЗОРУ винесла загону подяку, а окремі бійці були нагороджені цінними подарунками та грамотами. Хотілось би, щоб і надалі тісні контакти між колективами СБЗ нашого університету та комсомольською організацією ЗОРУ з кожним роком все більше міцніли.

Г. КУЛІНСЬКИЙ,
комісар будзагону.

— введено в експлуатацію 19 будівельних об'єктів;
— оформлено чотири раціоналізаційні заходи;
— «Юність» та «Держинієць»;
— відремонтовано 5 шкіл,
4 дитсадки, обладнано 6 спортмайданчиків;
— в фонд солідарності, в фонд Кампучії, Лаосу та В'єтнаму, а також в фонд будівництва м. Гагаріна бійцями СБЗ перераховано 3850 крб.;

— прочитано 250 лекцій;
— в фонд місцевих бібліотек на місцях діяльності загонів передано книг на суму 450 крб.;

— разом з місцевими комсомольськими організаціями проведено понад 40 концертів, магі Олімпіади з найпопулярніших видів спорту, надано допомогу 12 учасникам Великої Вітчизняної війни;

— за підсумками трудового семестру грамотами комітету комсомолу нагороджуються 25 бійців-передовиків СБЗ;

— 2 бійці, які не виконували вимог статуту СБЗ, із загонів відчислені;

— об'єднаний студентський будівельний загін ОДУ виконав прийняті на себе соціалістичні зобов'язання з усіх пунктів.

МИ—«ВИМПЕЛ-80»

Наш загін працював цього літа на будівництві міста-пам'ятника Гагаріна. Працювали ми з великим напруженням, усвідомлюючи, що ми будемо прекрасне місто, освітлене іменем першого в світі космонавта. І тому вся наша діяльність, всі сили, поривання, дисципліна були підкорені самі цій єдиній меті. За літо ми прожили вели-

ке життя, зроблено дуже багато — будували, ремонтували, читали лекції, брали участь в художній самодіяльності, спортивних змаганнях — і тепер ця справа стала часткою нашого студентського світу і запам'ятається назавжди.

П. КОЛИШКО,
комісар будзагону.

ДОРОГА І... СВІТОВИЙ РЕКОРД

Цей шлях студенти назвали «тернистим»... Він проліг від гуртожитків № 4 та № 5 до корпусу, де навчаються біологи, геологи й географи. Він давно вже став «притчею во язицех». Студенти лякаються цієї дороги, ніби мари, особливо в дощову погоду, коли її розвезе, розміє і заповнить грязюкою — ні пройти, ні проїхати!

Кажуть, колись тут був щербінь, плити, пісок, все разом добре спаяне і утрамбоване. Але з часом і студенти, і люди з житлових будинків, розміщених поряд, і машини, котрі снують безперестанку, бо тут же і гаражі, зробили свою підричну роль, розбили цю дорогу остаточно. Незабаром замість неї з'явиться, очевидно, нова геологічна западина, та ще й досить широка. Вже сьогодні студенти, що не мають і розряду з стрибків в довжину, обхо-

дять її за кілометри. Зате на тих, хто такий розряд має, любо подивитись! Книжки, портфелі, навіть пальто (щоб легше бігти), виносяться на руках вперед, тіло згинається, напружується — студент біжить щодуху, а потім... стрибок, паріння в повітрі — ніби на крилах! Не треба й на стадіони ходити. Погано тільки одне: після таких, рівних світовим рекордам, стрибків студенти все-таки ухитряються в коридори й аудиторії учбового корпусу приносити масу грязюки. Як же тут бути?

От про це я, від імені всіх моїх товаришів-стрибунів, і хотів запитати представників АГЧ. Адже не завжди в навчанні оправдує себе тернистий шлях...

О. БАБИХІН,
студент II курсу
геофаку, член бюро
КСМ.

Зміцнювати трудову дисципліну

На протязі двох місяців Головна група Народного контролю проводила перевірку використання робочого часу в наукових підрозділах університету. Які ж її результати?

В основному діяльність наукових організацій проходить у відповідності з існуючими правилами і нормами. Адміністрація деканатів, кафедр, галузевих та проблемних лабораторій та інших наукових організацій приділяє певну увагу зміцненню трудової дисципліни, підвищенню ефективності наукових досліджень, разом з тим наявні ще випадки затіснення співробітників на роботу, не завжди правильно ведеться документація, що регламентує режим робочого часу. Не

всіма науковими підрозділами виконується план заходів, розроблених ректоратом і Головною групою Народного контролю по реалізації директивів Мінвузу УРСР. В наступній п'ятирічці всім науковим підрозділам ОДУ, наукової частині, адміністрації деканатів, кафедр, варто докладати максимум зусиль для підвищення економічної ефективності наукових досліджень, швидшого запровадження їх результатів в народне господарство країни. Це вимога проекту ЦК КПРС «Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року».

Ш. КУРМАШОВ.

Студенти факультету РГФ активно включилися у виконання соціалістичних зобов'язань, прийнятих в честь XXVI з'їзду КПРС.

На знімку: студенти працюють на недільнику.
Фото А. Овчарука.

24 грудня минає 80 літ з дня виходу в світ першого номера першої справді народної політичної загальноросійської газети соціал-демократів марксистів «Іскра». Вона зросла з дум Леніна, з його болів і турбот, з його глибоких ідейних переконань і твердої віри в революційні сили народу. Іх, ті революційні сили, потрібно було зібрати і об'єднати в монолітну робітничу партію. Їх треба було загартувати вогнем класових битв, підняти до висот наукового комунізму, освітити загравами соціально-політичних змагань.

Цю високу місію, — вчив Володимир Ілліч, — може виконати революційна, бойова, марксистська газета.

Довгий, тривкий і важкий шлях треба було пройти до здійснення цієї мети. Треба було зібрати кошти. Віднайти типографську базу, безпечне місце видання, створити кореспондентську мережу, встановити маршрути розсилки газети та знайти надійних людей — агентів-розповсюджувачів. Нарешті, треба було перебороти опір визначних тоді лідерів російських соціал-демократів. Вчтаємось в ленінську статтю «Як мало не погасла «Іскра»?», перелистаймо листування Володимира Ілліча з Плехановим, Аксельродом, вдумаємось в заяви Леніна редакції «Іскра» та «Зорі» і нам стане зрозуміла титанічна організаційна робота вождя світового пролетаріату по створенню бойового органу російської соціал-демократії.

Але Володимир Ілліч був не тільки організатором партійного, політичного видання. Він був його душею і плоттю. Ленін редагує газету. Ведє основні рубрики. Найваж-

ПОЛУМ'Я ІСКРИ

ДО 80-ТИ РІЧЧЯ ВИХОДУ ПЕРШОГО НОМЕРА ГАЗЕТИ «ІСКРА».

ливше те, що майже в кожному з п'ятдесяти одного номера газети, друкуються ленінські статті. Ось перший номер «Іскри». Відкривається він передовницею «Насущні завдання нашого руху». Вона сповнена віри, палкого оптимізму. «Перед нами стоїть в усій своїй ворожості фортеця, — писав Ленін, — з якої засипають нас хмари ядер і куль, що забирають кращих борців. Ми повинні взяти цю фортецю, і ми візьмемо її...».

В тому ж номері газети опубліковано ще дві статті Володимира Ілліча — «Китайська війна» та «Розкол у закордонному Союзі російських соціал-демократів». В другому номері друкується стаття «Віддача в солдати 183-х студентів». В третьому — «Робітничая партія і селянство», в четвертому — програмна стаття «З чого почати?». І так з номера в номер — «Нове побоїще», «Уроки кризи», «Закордонні справи», «Бесіди з захисниками економізму», «Початок демонстрації», «Політична агітація і «класова точка зору», «Національне питання в нашій програмі» і т. д. Понад п'ятдесят статей. Вони визначили ідейне спрямування газети, зробили її найавторитетнішим органом, джерелом насади і боротьби. В них було розроблено програму партії, її стратегію і тактику. Ними покладено нову віху творчого розвитку марксизму підготовлено скликання II з'їзду РСДРП, на якому було створено партію но-

вого типу — партію більшовиків.

Так зусиллями Володимира Ілліча «Іскра» стала не тільки колективним агітатором та пропагандистом, але й колективним організатором. Вона виконала свою історичну місію, здобула собі все-світню славу, як первісток партійної пролетарської періодики.

«Іскра» відкривалася епіграфом, рядком із поезії — відповіді декабриста О. Одоєвського Пушкіну на його послання «В Сибір» — «Из искры возгорится пламя». Закладена Леніном іскорка революційного вогню розгорялася від номера до номера. Вона ставала полум'ям, вогнищем, загравою революційної боротьби. Про це думав, це передбачав Володимир Ілліч. В своїй знаменитій праці «Що робити?» Ленін мріяв, щоб газета стала «частинкою величезного ковальського міха, який роздмухує кожному іскру класової боротьби і народного обурення в загальний пожеж».

Мрії Леніна збулися, його щедрий запис на сторінках «Іскри» дав буйні сходи на шпальтах «Правди». Вона підготувала Великий Жовтень, освітила його ленінським вченням про диктатуру пролетаріату, збагатила ленінською теорією соціалістичної революції, опромінила наше життя декретами про мир і землю, розквітла мудрим кооперативним планом комуністичного будівництва. Волею партії комуністів уже в перші післяреволю-

Як вивчати твори класиків марксизму-ленінізму

(Продовження. Початок у попередніх номерах).

В своїй лекції «Про державу» Володимир Ілліч, пропонуючи студентам вивчити роботу Енгельса «Походження сім'ї, приватної власності і держави», говорив: про те, що не треба турбуватись, якщо цей твір після читання не буде зрозумілим відразу. Але, повертаючись до неї знову, коли виникне інтерес, ви доб'єтесь того, що будете розуміти її в більшій частині, якщо не всю.

Питання про те, чи слід читати всю книгу або статтю відразу, чи вивчати окремими розділами, вирішується в залежності від складності викладеного матеріалу, а також від підготовленості читача. Наприклад, вивчення «Капіталу» Маркса краще проводити за розділами. Засвоївши один, можна переходити до вивчення другого. Якщо стаття або розділ — великі і складні за змістом, то їх вивчення необхідно вести за окремими питаннями.

Під час читання, в зв'язку з текстом, виникають власні думки. Їх також слід записувати на полях книги, або на окремому аркуші паперу (вказуючи при цьому сторінку і рядки прочитаного матеріалу).

Якщо книга бібліотечна, чужа і ми не можемо робити ніяких написів і навіть поміток на ній, користуються окремими закладками, тобто на окремих листках, які вкладаються в книгу відзначається коротко, на що слід звернути увагу. Помітки слід робити на виступаючій із книги частині закладки. Замість бумажних закладок можна ви-

користуватися спеціальний загальний вказівник.

Тільки закінчивши другий етап роботи над книгою чи будь-яким її розділом, можна розпочинати більш глибоке її вивчення.

Є багато видів поглибленої роботи над книгою: план (простий і складний), тези (прості і складні), конспект (текстуальний і вільний), виписки цитат, цифрового матеріалу і т. п. Вибір того чи іншого виду поглибленої роботи над книгою залежить від мети, яку ставить перед собою вивчаючий. Залежно від цього, одну книгу можна тільки прочитати, іншу повністю законспектувати, з третьої зробити виписки окремих місць тексту.

Для студентів, які вивчають праці класиків марксизму-ленінізму, особливо важливо навчитись конспектувати книги, що дасть можливість більш глибоко засвоїти їх зміст. Поряд з цим, конспектування сприяє вмінню чітко, коротко і точно висловлювати свої власні думки, включаючи елементи самостійної творчої роботи. Але записи необхідні не тільки для засвоєння матеріалу. Конспекти необхідні також і для відновлення в пам'яті засвоєних положень в наступній роботі. А тому, це дуже корисна робота, компактність записів дозволяє чіткіше бачити взаємозв'язок її частин, її логічну побудову і т. д. Тому слід уникати дуже об'ємних цитат. Форма і ступінь використання конспектів залежить від завдань, які будуть виникати при подальшій роботі.

Студентам необхідно пояснити, що конспект — це дуже короткий, пов'язаний із змістом книги переказ, призначення якого в тому, щоб,

не залядаючи до книги, можна було пригадати основні положення прочитаного. Корисно перед початком конспектування скласти план прочитаного розділу, який дасть можливість встановити послідовність основних думок і зв'язок між ними.

План може бути простим, або складним. Простий план — це послідовне перерахування основних питань, які розглядаються в творі. При складанні складного плану кожен пункт простого плану поділяється на підпункти. Для складання плану слід враховувати послідовність етапів, через які проходила думка автора при написанні книги. Вирішення цього завдання полегшується можливістю використання назв і розділів книги, яка вивчається.

Вільно складений план може стати критерієм розуміння читачем роботи. Він допомагає легко відновити її зміст в пам'яті. Пункти плану включаються до конспекту як підзаголовки. Корисно познайомитись з планом статті В. І. Леніна «Карл Маркс».

Таким чином, розпочинати конспектування можна тільки після того, як продуманий і засвоєний текст твору, і в ніякому разі не можна конспектувати при першому ж читанні. Читання, осмислювання, запис — три цілих одного процесу вивчення книги. Осмислення, аналіз прочитаного матеріалу є головним. Дехто втрачає дуже багато часу на читання і записи, а не на осмислення; слід робити навпаки. Більшу частину часу слід використовувати на засвоєння матеріалу.

Я. ШТЕРНШТЕЙН,
доцент.

ційні роки створюється широка мережа партійної і радянської періодики. Всі народи і національності молодієї Країни Рад одержали газети та журнали на рідній мові. Їх діяльність, ідейну суть і спрямування знову визначив Володимир Ілліч. В статті «Про характер наших газет» він писав:

«Менше політичної тріскотні. Менше інтелігентських розміркувань. Більше уваги до життя. Більше уваги до того, як робітничі і селянська маса на ділі буде щось нове у своїй буденній роботі. Більше перевірки того, наскільки комуністичне це нове».

Нове, комуністичне звершувалось в могутніх ритмах відбудови, індустріалізації та колективізації країни, в карбованій ході довісненої п'ятирічки, в героїці стхановського руху, в подвигу Папі Ангеліної, в труді п'ятисотенниць, в рвливості Кривоноса і Бусигіна, в натхненній творчості Максима Горького і Михайла Шолохова, в сердечному співі Павла Тичини «Партія веде». Всіх їх освітило полум'я ленінської «Правди», що зійшло із Ленінового засіву «Іскри».

Випробуванням того засіву стала Велика Вітчизняна війна. З вогненних шпальт фронтних і армійських газет лунав голос віри в перемогу. Преса тилу кликала на трудовий подвиг в ім'я подолання фашистського звіря. Із сторінок «Правди» над усім світом ставала правда нашого соціалістичного життя, мудрість нашої комуністичної партії, воля нашого радянського народу. То пломеніло полум'я, яке роздули міхи марксистської «Іскри».

Полум'я «Іскри»! Воно в нашому сьогоденні, в красі нашого життя, в звершен-

нях і планах комуністичного будівництва. Сутність того полум'я, тої пристрасті, тої душевної жаги визначив Генеральний секретар ЦК КПРС, Голова Президії Верховної Ради СРСР Леонід Ілліч Брежнєв. Приймаючи високу нагороду — Ленінську премію за трилогію «Мала земля», «Відродження» та «Цілина» він сказав:

«... завдання сучасної публіцистики — писати про сучасність так, щоб пером своїм приносили посилену допомогу практичній справі нашої партії, нашого народу. Адже це й тепер головне завдання нашої публіцистики, нашої масової пропаганди, усїєї ідейно-виховної роботи партії».

Вторгаючись у практичне життя, допомогти народові ясніше зрозуміти смисл цього життя і напрям його течії, допомогти робити це життя кращим, правильним, світлішим, багатшим не тільки матеріально, а й духовно...»

Які то високі слова оцінки нашої періодики і які то справедливі вимоги та конкретні настанови славному корпусу журналістів!

Сьогодні, в переддень XXVI з'їзду нашої партії, в хвилюючі години всенародного обговорення партійного документа «Основні напрями економічного і соціального розвитку СРСР на 1981—1985 роки і на період до 1990 року» полум'я «Іскри» повинно розгорітися з новою силою. Воно повинно кликати і буде кликати до нових висот комуністичного майбуття.

І. ДУЗЬ,
професор,
доктор філософських наук,
Заслужений працівник
культури УРСР.

ЩО ЧИТАТИ З КУРСУ «ОСНОВИ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

(Продовження.
Початок у номері № 38).

ОВСЯНИКОВ М. Ф. Естетическая теория К. Маркса, Ф. Энгельса, В. И. Ленина. — М., Знание, 1974.

В книзі мова йде про К. Маркса і Ф. Енгельса як основоположників дійсно наукової естетики, про розвиток марксистської естетичної теорії В. І. Ленінін. Заключна частина присвячена завданням боротьби проти сучасної реакційної буржуазної естетики.

ЛУКИН Ю. А. Ленинское эстетическое наследие и современность. — М., Знание, 1976.

Ленінська естетична концепція — це подальший розвиток поглядів Маркса і Енгельса на проблеми художньої літератури, складова частина теорії наукового комунізму. В брошурі дано основні положення естетичного вчення В. І. Леніна, показано, як воно розвивається в наш час у працях радянських філософів і філософів соціалістичних країн.

ЛУКИН Ю. А. Многогранная социалистическая культура: (XXV съезд КПСС о главном направлении культурной политики партии). М., Мысль, 1977.

Автор розглядає політику КПРС з подальшого удосконалення народної освіти і науки у напрямі ідейного збагачення і зближення братерських соціалістичних культур, розвитку культурного обміну. Особливий інтерес викликає розділ «Зрелищ соціалізм і худож-

ственная культура», в якому розглядаються закономірності розвитку мистецтва наших днів. Не кожен може писати вірші, писати картини... Але кожен може і повинен навчатись вірно розуміти прекрасне в усіх галузях життя: в праці, громадській діяльності, побуті, поведінці; відчувати красу природи, оцінювати художні твори, картини, гру акторів, музику. За останні роки вийшло чимало книг, які допомагають увійти в прекрасний світ літератури і мистецтва, оволодіти її багатствами. Деякі з них ми згадаємо в цьому списку.

Для набуття початкових естетичних знань пропонуємо книги:

ГРОМОВ Е. С. Начало эстетических знаний. Популярный очерк. — М., Советский художник, 1971.

Молодежи об искусстве. — М., Знание, 1973.

НЕЖНОВ Г. Г. Искусство в нашей жизни: (Восприятие искусства и формирование эстетического вкуса). — М., Знание, 1975.

Мистецтво — це відображення дійсності людиною в художніх образах; існують різні види мистецтва — література, образотворче мистецтво, музика, театр, для яких характерні свої специфічні риси.

ХУДОЖНЯ ЛІТЕРАТУРА

НАРОВЧАТОВ С. С. Необычное литературоведение. — М., Молодая гвардия, 1970.

Книга дає зрозуміти, що таке художня література і як вона виникла. Автор говорить про єдність слова, пісні і танцю в первісному мистецтві, розповідає про міфи, усні перекази і пісні, про закони мови і народження писемності. Своєрідно характеризує він особливості поезії і прози, родів і жанрів літератури, сюжету і

композиції, літературного процесу з його найважливішими методами і течіями — все, що корисно знати кожному допитливому читачу і любителю книги.

В дійсно художньому творі за декількома рядками тексту уважний читач може відкрити, побачити і зрозуміти такі зв'язки, деталі, картини, які збагатять його уяву про героїв, дозволять вникнути в серцевину розповіді. Вникнуть в емоційно-психологічну глибину і виразність літературного слова допоможуть книги:

ПОЛОЗОВА Т. Д. А что за словом?: (Восприятие художественной литературы). — М., Знание, 1972.

ЗАПАЛОВ А. В. В глубине строки: О мастерстве читателя. — М., Советский писатель, 1972.

СЕРГЕЕВ М. Д. «Души прекрасные порывы...». — М., Молодая гвардия, 1968.

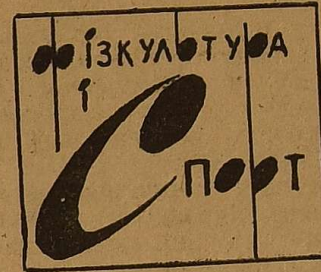
ПУСТОВОЙТ П. Г. Слово — стиль — образ. — М., Знание, 1980.

Брошура допоможе, зрозуміти, як з допомогою слова створюється художній образ, яка в цьому роль світогляду і стилю письменника. Автор розповідає про художню цінність слова, про вибір письменником найбільш точної і образної словесної форми для створення характеру героя. На багаточисленних прикладах із сучасної літератури (Ю. Бондарев, Д. Кугультинов, Д. Кедрін та ін.) розкривається проблема стилю і образу. Є зразки словесного мистецтва, мистецтва живописати словом, викликати у читача різні емоції.

Склала О. Кириченко, аспірантка кафедри педагогіки.

(Далі буде).

УСПІХИ І НЕДОЛІКИ

З 26 листопада по 26 грудня проходили змагання факультетів ОДУ з футболу. Команда фізіологічного факультету також взяла участь в цій першості і посіла 6 місце. Юнаки в загальному зіграли добре, але проявилась недостатня ще зіграність команди в ліній захисту і нападу. Важко кого-небудь виділити, бо всі старались, хоча відзначити можна Глібо-

ва, Дмитрашка, Кіршо, Б'ялика, Талаквандзе, Давиденка, Нечасва, Банделюка, Миронова. До речі, Ф. Миронов став «бомбардиром» команди — так ми його називаємо. Він забив три м'ячі в п'яти іграх.

Хотілось би звернути увагу і на слабку допомогу команді з боку деканату факультету. Навіть футболки для гри ми нерідко змушені розшукувати самі і в гарячий момент. Так само і м'ячі і багато іншого. В результаті таких умов команда не з'явилась на гру з командою мехмату, за що нам була оголошена поразка.

Хотілось би надалі побажати команді успішних виступів на міжфакультетських змаганнях.

С. ФАБІЖЕВСЬКИЙ,
член спортради
фільфаку.

БЕРЕЗНЯК ЗІНОВІЙ ЯКОВИЧ

втривав зір. На його долю випали важкі випробування. Людина із племені Миколи Островського, він переміг ні і вслід за ратним звершив науковий подвиг, написавши і блискуче захистивши кандидатську дисертацію.

З. Я. Березняк вів велику учбово-виховну та партійну роботу в університеті, його лекції з історії Комуністичної партії Радянського Союзу відзначались глибиною і високим теоретичним та науковим рівнем, яскравою і захоплюючою формою. Мудрий і доброзичливий вчитель і друг багатьох поколінь студентів, він користувався незмінною повагою і любов'ю.

Солдатський подвиг З. Я. Березняка був відзначений орденом Вітчизняної війни I ступеня, медаллю «За відвагу» та іншими урядовими нагородами.

З боєм в серці думаєш про смерть людини незвичайної, важкої долі, яка не щадила себе в ім'я Батьківщини, духовно щедрої людини, яка завжди була сповнена енергії, оптимізму, пристрасної зацікавленості до всього, що її оточує. Таку втрату багатом, хто лишився не байдужого порадника і друга, гірко усвідомлювати, бо він пішов від нас напередодні величній дати своєї біографії: 50 років в партії.

Все життя З. Я. Березняка — воїна, вченого, педагога, активного громадського діяча, людини великої особистої привабливості, скромного доброзичливого товарища — це справжній подвиг, приклад беззавітного служіння Батьківщині і народу. Течим він і залишиться в нашій пам'яті, в наших серцях назавжди.

Група товаришів.

Ректорат, партком, профком та вся громадськість університету глибоко співчують проректору з учбової роботи доценту Д. І. Поліщуку з приводу смерті його батька — **Івана Васильовича ПОЛІЩУКА.**

Редактор М. ПЕТРОВ.

КУРИТИ ЧИ БУТИ ЗДОРОВИМ — ВИБИРАЙТЕ САМІ

Куріння тютюну, або нікотинізм — поширена звичка в побуті багатьох народів. Особливо поширене куріння серед молоді. Дослідженням встановлено, що переважна більшість курців починає палити в віці між 15 і 20 роками.

Чим же куріння приваблює молодь? Це й прагнення задовольнити свою допитливість, дізнатися — «що воно таке?», і наслідування моди. Але головною причиною все ж залишається приклад батьків, що палять, та ровесників. Бажаючи виділитися серед однолітків або «зрівнятися» з дорослими часто спонукає підлітка взятися за цигарку. Оманливий сором за своє невміння палити штовхає до переборення нудоти, головного болю та інших неприємних відчуттів, що виникають після першої цигарки.

Шкідливий вплив куріння на здоров'я людини незалежно доведений багатьма дослідженнями. Смертність серед курців на 25—30% вища, ніж серед тих, хто не палить, і прямо пропорційна кількості випалених цигарок. Встановлено, що куріння — одна з причин захворювання на рак легенів та бронхів. Кожна випалена цигарка збільшує ризик захворювання

серцево-судинної системи і судин і веде до атеросклерозу. Проведені в ряді країн дослідження показали, що курці в 2,5 раза частіше вмирають від коронарної хвороби серця та гіпертонії.

Останнім часом куріння, на жаль, поширилось й серед жінок. Жіночий організм надзвичайно чутливий до шкідливого впливу тютюнового диму; в ньому швидше, ніж у чоловічому, настають хворобливі зміни. Особливо недопустимим є куріння для вагітних жінок. У переважній більшості випадків саме в таких жінок спостерігаються передчасні пологи; діти народжуються слабкі, з малою вагою. Відзначено також часті випадки смертності серед таких новонароджених у перші дні й місяці життя.

Серйозну тривогу викликає так зване «пасивне куріння», тобто вдихання тютюнового диму курцями. На жаль, ті, хто палить, або не усвідомлюють шкоди, якої завдають оточуючим, або не хочуть з цим рахуватись. Особливо шкідливим є перебування в задимленому приміщенні; вдихання тютюнового диму протягом однієї години рівносильне випалюванню чотирьох цигарок.

А киснева недостатність в свою чергу, веде до почуття нестачі повітря, задихки, швидкого втомлення.

Ось декілька порад тим, хто бажає кинути палити:

— тим раніше облишите куріння, тим менший ризик захворювання;

— щодня зменшуйте кількість випалюваних цигарок на 2—3 штуки;

— збільшуйте проміжки часу між випалюванням цигарок;

— не випалюйте цигарку до кінця, бо саме в останній її третині скупчується щонайбільше шкідливих речовин;

— робіть менше затяжок, не тримайте цигарку весь час в роті, робіть одно-двохвилинні паузи між затяжками;

— кінчайте з курінням раніше, ніж виникне потяг до нікотину;

— пам'ятайте, що нікотинізм лігше запобігти, ніж вилікувати це захворювання;

— живіть в їжу більше молочних продуктів, фруктів та овочів, які містять у собі багато вітамінів, особливо А та С. Це допоможе вам легше перенести утримання від нікотину, швидше вивести з організму шкідливі речовини.

«Ва научные кадры», орган парткома, ректората, профкома и комитета комсомола Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова. (На украинском языке).

ЛИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул. П. Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24, кім. № 9.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13, внутрішній 841 (з міста 206-841).